

# Kodeverksoppdateringer som skal gjøres 1. juni 2026 - for å ivareta lovendringer i psykisk helsevernloven og pasient- og brukerrettighetsloven som trer i kraft 1. juni 2026

Kodeverk 9313 Vurdering av pasientens samtykkekompetanse - tvungent psykisk helsevern

| Verdi                  | Navn                                                                                                                                                                                                | Forklaring                           |
|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| FARE                   | Pasienten mangler samtykkekompetanse, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 4-3 andre ledd og utgjør en nærliggende og alvorlig fare for eget liv eller andres liv eller helse                    | <a href="#">Utgår 1.6.2026</a>       |
| <a href="#">FAREBK</a> | <a href="#">Pasienten mangler beslutningskompetanse, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 4-3 andre ledd og utgjør en nærliggende og alvorlig fare for eget liv eller andres liv eller helse</a> | <a href="#">Gjelder fra 1.6.2026</a> |
| MASK                   | Pasienten mangler samtykkekompetanse, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 4-3 andre ledd                                                                                                        | <a href="#">Utgår 1.6.2026</a>       |
| <a href="#">MABK</a>   | <a href="#">Pasienten mangler beslutningskompetanse, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 4-3 andre ledd</a>                                                                                     | <a href="#">Gjelder fra 1.6.2026</a> |
| SKNF                   | Pasienten har samtykkekompetanse, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 4-3 andre ledd, men utgjør en nærliggende og alvorlig fare                                                                | <a href="#">Utgår 1.6.2026</a>       |

|             |                                                                                                                                                                                          |                             |
|-------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
|             | for eget liv eller andres liv eller helse                                                                                                                                                |                             |
| <u>BKNF</u> | <u>Pasienten har beslutningskompetanse, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 4-3 andre ledd, men utgjør en nærliggende og alvorlig fare for eget liv eller andres liv eller helse</u> | <u>Gjelder fra 1.6.2026</u> |

Kodeverk 9315 Hovedtyper av vedtak og beslutninger etter psykisk helsevernloven og pasient- og brukerrettighetsloven

| Verdi       | Navn                                                                     | Forklaring                  |
|-------------|--------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| B21         | Vedtak om behandling uten eget samtykke.                                 |                             |
| <u>B101</u> | <u>Vedtak om ECT uten eget samtykke.</u>                                 | <u>Gjelder fra 1.6.2026</u> |
| E31         | Vedtak om overføring til annen institusjon.                              |                             |
| E32         | Vedtak om overføring til annen tvangsform.                               |                             |
| E33         | Vedtak om overføring av domfelt til annen institusjon.                   |                             |
| E34         | Vedtak om overføring av domfelt til annen tvangsform.                    |                             |
| O10         | Vedtak om tvungen observasjon                                            |                             |
| O31         | Vedtak om opphør av tvungen observasjon.                                 |                             |
| O50         | Vedtak om å ikke etablere tvungen observasjon/tvungent psykisk helsevern |                             |

|            |                                                                      |                             |
|------------|----------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| P10        | Vedtak om tvungent psykisk helsevern                                 |                             |
| P31        | Vedtak om opphør av tvungent psykisk helsevern.                      |                             |
| S00        | Vedtak om skjerming.                                                 |                             |
| T10        | Vedtak om tvangsmidler                                               |                             |
| V41        | Vedtak om innskrenket forbindelse med omverdenen                     |                             |
| V42        | Vedtak om åpning og kontroll av post                                 |                             |
| V43        | Vedtak om undersøkelse av rom og eiendeler og/eller kroppsvisitasjon |                             |
| V44        | Vedtak om beslag og eventuell tilintetgjørelse                       |                             |
| V45        | Vedtak om rusmiddeltesting av biologisk materiale                    |                             |
| V46        | Vedtak om undersøkelse av pasientens person, rom og eiendeler        |                             |
| V47        | Vedtak om kroppslig undersøkelse                                     |                             |
| V48        | Vedtak om innskrenkninger i pasientens forbindelse med omverdenen    |                             |
| V49        | Vedtak om nattelåsing av pasientrom                                  |                             |
| N10        | Holding utenfor døgninstitusjon i psykisk helsevern.                 |                             |
| <u>X11</u> | <u>Beslutning av ansvarlig helsepersonell om innleggelse.</u>        | <u>Gjelder fra 1.6.2026</u> |

|            |                                                                            |                             |
|------------|----------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| <u>X12</u> | <u>Beslutning av ansvarlig helsepersonell om medikamentell behandling.</u> | <u>Gjelder fra 1.6.2026</u> |
| <u>X13</u> | <u>Beslutning av ansvarlig helsepersonell om annen helsehjelp.</u>         | <u>Gjelder fra 1.6.2026</u> |

**Kodeverk 9275 Vedtak etter psykisk helsevernloven og beslutning om behandling/nødrett i psykisk helsevern**

| Verdi       | Navn                                                                                                                     | Forklaring                  |
|-------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| B11         | Vedtak om undersøkelse uten eget samtykke, jf. psykisk helsevernloven § 4-4, jf. § 4-4a                                  |                             |
| B21         | Vedtak om behandling med legemidler uten eget samtykke, jf. psykisk helsevernloven § 4-4, jf. § 4-4a                     |                             |
| B31         | Vedtak om ernæring uten eget samtykke, jf. psykisk helsevernloven § 4-4, jf. § 4-4a                                      |                             |
| B32         | Vedtak om ernæring uten eget samtykke kombinert med annen behandlingsform, jf. psykisk helsevernloven § 4-4, jf. § 4-4a. |                             |
| B99         | Vedtak om annen behandlingsform, jf. psykisk helsevernloven § 4-4, jf. § 4-4a.                                           |                             |
| <u>B101</u> | <u>Vedtak om ECT uten eget samtykke, jf. psykisk helsevernloven § 4-4b.</u>                                              | <u>Gjelder fra 1.6.2026</u> |
| E31         | Vedtak om overføring til annen institusjon, jf. psykisk helsevernloven § 4-10.                                           |                             |
| E32         | Vedtak om overføring til annen tvangsform, jf. psykisk helsevernloven § 4-10, jf. § 3-5.                                 |                             |
| E33         | Vedtak om overføring av domfelt til annen institusjon, jf. psykisk helsevernloven § 5-4.                                 |                             |
| E34         | Vedtak om overføring av domfelt til annen tvangsform, jf. psykisk helsevernloven § 5-4, jf. § 3-5.                       |                             |

|                |                                                                                                                                                                                               |                                                            |
|----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| N10            | Holding utenfor døgninstitusjon i psykisk helsevern, nødrett                                                                                                                                  |                                                            |
| <del>N11</del> | <del>Beslutning om ECT med hjemmel i nødrett</del>                                                                                                                                            | <u>Utgår 1.6.2026</u>                                      |
| O11            | Vedtak om tvungen observasjon med døgnopphold, jf. psykisk helsevernloven § 3-2, jf. § 3-5 første ledd.                                                                                       |                                                            |
| O12            | Vedtak om tvungen observasjon uten døgnopphold, jf. psykisk helsevernloven § 3-2, jf. § 3-5 tredje ledd.                                                                                      |                                                            |
| O31            | Vedtak om opphør av tvungen observasjon, jf. psykisk helsevernloven § 3-7.                                                                                                                    |                                                            |
| <del>O51</del> | <del>Vedtak om å ikke etablere tvungen observasjon</del>                                                                                                                                      | <u>Utgår 1.6.2026 (dekkes av O52)</u>                      |
| O52            | Vedtak om å ikke etablere tvungen observasjon/tvungent psykisk helsevern, jf. psykisk helsevernloven § 3-3a, jf. § 3-2/ § 3-3.                                                                |                                                            |
| P11            | Vedtak om TPH med døgnopphold, jf. psykisk helsevernloven § 3-3, jf. 3-5 første ledd.                                                                                                         |                                                            |
| P12            | Vedtak om TPH uten døgnopphold, jf. psykisk helsevernloven § 3-3, jf. § 3-5 tredje ledd.                                                                                                      |                                                            |
| P31            | Vedtak om opphør av tvungent psykisk helsevern, jf. psykisk helsevernloven § 3-7.                                                                                                             |                                                            |
| <del>P52</del> | <del>Vedtak om å ikke etablere psykisk helsevern, jf. <u>§ 3-3a</u>, jf. <u>§ 3-3</u>.</del>                                                                                                  | <u>Utgår 1.6.2026 (dekkes av O52)</u>                      |
| S01            | Pasienten motsetter seg skjerming, jf. psykisk helsevernloven § 4-3 annet ledd første punktum. Vedtak skal fattes før skjerming settes i verk.                                                |                                                            |
| S11            | Pasienten motsetter seg ikke skjerming av mindre inngripende karakter, jf. psykisk helsevernloven § 4-3 annet ledd første punktum. Det fattes da vedtak ved opprettholdelse ut over 24 timer. |                                                            |
| S21            | Pasienten motsetter seg ikke overføring til skjermet enhet eller liknende som innebærer en betydelig endring av omgivelser eller bevegelsesfrihet, jf.                                        | Det fattes da vedtak ved opprettholdelse ut over 12 timer. |

|     |                                                                                                                                                                                          |  |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|     | psykisk helsevernloven § 4-3 annet ledd annet punktum.                                                                                                                                   |  |
| T11 | Vedtak om bruk av mekaniske tvangsmidler som hindrer pasientens bevegelsesfrihet:<br>Belter/remmer/skadeforebyggende spesialklær, jf. psykisk helsevernloven § 4-8 andre ledd bokstav a. |  |
| T21 | Vedtak om kortvarig anbringelse bak låst eller stengt dør uten personale til stede, jf. psykisk helsevernloven § 4-8 andre ledd bokstav b.                                               |  |
| T31 | Vedtak om enkeltstående bruk av korttidsvirkende legemidler i beroligende eller bedøvende hensikt, jf. psykisk helsevernloven § 4-8 andre ledd bokstav c.                                |  |
| T41 | Vedtak om kortvarig fastholding, jf. psykisk helsevernloven § 4-8 andre ledd bokstav d.                                                                                                  |  |
| V41 | Vedtak om innskrenket forbindelse med omverdenen, jf. psykisk helsevernloven § 4-5 andre ledd.                                                                                           |  |
| V42 | Vedtak om åpning og kontroll av post, jf. psykisk helsevernloven § 4-5 fjerde ledd.                                                                                                      |  |
| V43 | Vedtak om undersøkelse av rom og eiendeler og/eller kroppsvisitasjon, jf. psykisk helsevernloven § 4-6.                                                                                  |  |
| V44 | Vedtak om beslag og eventuell tilintetgjørelse, jf. psykisk helsevernloven § 4-7.                                                                                                        |  |
| V45 | Vedtak om rusmiddeltesting av biologisk materiale, jf. psykisk helsevernloven § 4-7a.                                                                                                    |  |
| V46 | Vedtak om undersøkelse av pasientens person, rom og eiendeler, jf. psykisk helsevernloven § 4A-4 andre ledd.                                                                             |  |
| V47 | Vedtak om kroppslig undersøkelse, jf. psykisk helsevernloven § 4A-4 tredje ledd.                                                                                                         |  |
| V48 | Vedtak om innskrenkninger i pasientens forbindelse med omverdenen, jf. psykisk helsevernloven § 4A-6.                                                                                    |  |

|            |                                                                                                                                    |                             |
|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| V49        | Vedtak om nattelåsing av pasientrom, jf. psykisk helsevernloven § 4A-6 a.                                                          |                             |
| <u>X11</u> | <u>Beslutning av ansvarlig helsepersonell om innleggelse, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 4-6 annet ledd.</u>              | <u>Gjelder fra 1.6.2026</u> |
| <u>X12</u> | <u>Beslutning av ansvarlig helsepersonell om medikamentell behandling, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 4-6 annet ledd.</u> | <u>Gjelder fra 1.6.2026</u> |
| <u>X13</u> | <u>Beslutning av ansvarlig helsepersonell om annen helsehjelp, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 4-6 annet ledd.</u>         | <u>Gjelder fra 1.6.2026</u> |

#### Kodeverk 9300 Rettslig grunnlag

| Verdi         | Navn                                                                                                                                                                 | Forklaring                  |
|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| LP1.1         | Frivillig, eget samtykke.<br>Psykisk helsevernloven § 2-1,<br>jf. pasient- og<br>brukerrettighetsloven § 4-1.                                                        |                             |
| <u>LP1.2</u>  | <u>Frivillig, representert samtykke. Psykisk helsevernloven § 2-1, jf. pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4.</u>                                             | <u>Utgår 1.6.2026</u>       |
| <u>LP1.2a</u> | <u>Beslutning av ansvarlig helsepersonell om helsehjelp som innebærer et alvorlig inngrep for pasienten, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 4-6 annet ledd.</u> | <u>Gjelder fra 1.6.2026</u> |
| <u>LP1.2b</u> | <u>Samtykke på vegne av barn (foreldresamtykke), jf.</u>                                                                                                             | <u>Gjelder fra 1.6.2026</u> |

|                               |                                                                                                                                                    |                                             |
|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|
|                               | <u><a href="#">pasient- og brukerrettighetsloven § 4-4</a></u>                                                                                     |                                             |
| <u><a href="#">LP1.2c</a></u> | <u><a href="#">Samtykke på vegne av ungdom mellom 16 og 18 som ikke har beslutningskompetanse, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 4-5</a></u> | <u><a href="#">Gjelder fra 1.6.2026</a></u> |
| LP1.3                         | Tilbakeholdelse inntil 24 timer før eventuelt vedtak om TPH/TO. Psykisk helsevernloven § 3-3 a annet ledd                                          |                                             |
| LP2.1                         | Samtykke til å være undergitt reglene om tvungent psykisk helsevern i § 3-5. Psykisk helsevernloven § 2-2.                                         |                                             |
| LP3.1                         | Tvungen observasjon med døgnopphold. Psykisk helsevernloven § 3-3 a jf. § 3-2, jf. § 3-5 første ledd.                                              |                                             |
| LP3.1a                        | Tvungen observasjon uten døgnopphold. Psykisk helsevernloven § 3-3 a jf. § 3-2, jf. § 3-5 tredje ledd.                                             |                                             |
| LP3.1b                        | Tvungen observasjon med døgnopphold. Psykisk helsevernloven § 3-3 a, jf. § 3-2, jf. § 3-5 andre ledd                                               |                                             |
| LP3.2                         | Tvungent psykisk helsevern med døgnopphold. Psykisk helsevernloven § 3-3 a jf. § 3-3, jf. § 3-5 første ledd.                                       |                                             |
| LP3.2a                        | Tvungent psykisk helsevern uten døgnopphold. Psykisk                                                                                               |                                             |



|        |                                                                                                                                                                 |  |
|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|        | helsevernloven § 3-3 a jf. § 3-3, jf. § 3-5 tredje ledd.                                                                                                        |  |
| LP3.2b | Tvungent psykisk helsevern med døgnopphold i ikke-godkjent institusjon (typisk somatisk avd.). Psykisk helsevernloven § 3-3 a, jf. § 3-3, jf. § 3-5 andre ledd. |  |
| LP3.3  | Tvungent psykisk helsevern uten døgnopphold med frivillig innleggelse. Psykisk helsevernloven § 3-3 a jf. § 3-5 tredje ledd, jf. § 2-1.                         |  |
| LP5.1  | Dom på overføring til tvungent psykisk helsevern. Straffeloven § 62 første ledd (tidsbestemt), jf. psykisk helsevernloven kapittel 5                            |  |
| LP5.2  | Dom på tvungen omsorg. Straffeloven § 63                                                                                                                        |  |
| LP5.3  | Rettsbestemt innlegges til undersøkelse på psykiatrisk sykehus eller annet egnet undersøkelsessted. Straffeprosessloven § 167.                                  |  |
| LP5.4  | Dom på overføring til tvungent psykisk helsevern. Straffeloven § 62 andre ledd (tidsbestemt), jf. psykisk helsevernloven kapittel 5                             |  |
| LP5.5  | Rettsbestemt at varetekt skal skje med plassering i psykisk helsevern. Straffeprosessloven § 188                                                                |  |
| LP6.1  | Barnevernloven                                                                                                                                                  |  |

|       |                                                                                                                                                               |  |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| LP7.2 | Vedtak av barneverns- og helsenemnda om tilbakehold av rusmiddelavhengig i institusjon uten eget samtykke. Helse- og omsorgstjenesteloven § 10-2 første ledd. |  |
| LP7.3 | Midlertidig vedtak av kommunen om tilbakehold av rusmiddelavhengig. Helse- og omsorgstjenesteloven § 10-2 fjerde ledd                                         |  |
| LP7.4 | Vedtak av barneverns- og helsenemnda om tilbakeholdelse av gravide rusmiddelavhengige. Helse- og omsorgstjenesteloven § 10-3 første ledd.                     |  |
| LP7.5 | Midlertidig vedtak av kommunen om tilbakeholdelse av gravide rusmiddelavhengige. Helse- og omsorgstjenesteloven § 10-3 femte ledd.                            |  |
| LP7.6 | Tilbakehold av rusmiddelavhengig i institusjon på grunnlag av eget samtykke, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 10-4 første ledd.                           |  |
| LP7.7 | Tilbakehold av rusmiddelavhengig i institusjon på bakgrunn av eget samtykke, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 10-4 andre ledd.                            |  |
| LP8.1 | Nødrett (Straffeloven § 17)                                                                                                                                   |  |

|       |                                |  |
|-------|--------------------------------|--|
| LP9.1 | Annen lovhemmel/annet grunnlag |  |
|-------|--------------------------------|--|